

Ambisjoner for strategiske korridorer i nord

Av Forsvarsforum Nord

Forsvarsforum Nord støtter regjeringens mål i Totalberedskapsmeldingen (Meld. St. 9 2024–2025) om å styrke det sivile beredskapssamarbeidet i Norden og etablere strategiske korridorer for militær mobilitet gjennom Nord-Norge, Nord-Sverige og Nord-Finland. Korridorene bør reflektere hovedrutene for næringslivets varetransport inn og ut av landsdelen, som i hovedsak går gjennom Sverige og Finland. Det understrekes at fylkesvegnettet spiller en viktig rolle for transport til og fra korridorene, både for forsvaret og det sivile samfunnet, og må derfor ses i en helhetlig sammenheng.

Gjennom grønn teknologi, multimodale knutepunkter og integrerte forsvarsbehov må det bygges en infrastruktur som gir konkurransekraft, trygghet og mobilitet, ikke bare for Nord-Norge, men for hele landet.

Forsvarsforum Nord mener at grunnlaget for strategiske korridorer må vurderes i lys av behovet for at forsvarets baser samt utpekte lufthavner og havner i Nordland, Troms og Finnmark har nødvendig transportinfrastruktur – både internt i regionen og til/fra utenlandskorridorene mot Finland og Sverige – uten kritiske flaskehalser.

Forsvarsforum Nord mener grunnlaget for de strategiske korridorene er E6 som hoved transportåre gjennom landsdelen og de viktigste korridorene mot nabolandene, som også er linket til det europeiske TEN-T nettet. For å sikre robust beredskap og effektivt alliert mottak i krise og krig, må planleggingen av den strategiske korridoren skje i tett samarbeid med lokale og regionale aktører.

Mål:

- Styrke sikkerheten og beredskapen ved å knytte nordområdene tettere sammen, med fokus på NATO-samarbeid, forsvar og sivil samhandling i daglig drift.
- Sikre mer robuste og sømløse logistikkforbindelser mellom forsvarets baser i Nord-Norge, Nord-Sverige og Nord-Finland, tilpasset både sivile og militære behov gjennom forbedret transportinfrastruktur. Dette inkluderer styrket evnen til å flytte sivile ressurser både i krisesituasjoner og i hverdagen.

Prioriteringer

- Fokuset for de strategiske korridorene er konkrete samarbeidsprosjekter for å styrke transportforbindelser internt i regionene, mellom landsdeler og over landegrensene, med særlig vekt militær mobilitet.
- Dette krever utbedring av definerte og prioriterte flaskehalser samt driftstiltak, gjennom investeringer i veier, havner og flyplasser, samt harmonisering av regler og praksis for grensepasseringer.
- Perspektivet må være både kortsiktig (1–3 år) og langsiktig. Ambisjonene krever tydelige prioriteringer og øremerkede midler i Nasjonal transportplan, samt styrket samarbeid med forsvaret og nabolandene.

Ambisjoner for militær infrastruktur:

- Sikre at E6 som hovedtransportåre gjennom landsdelen har nødvendig regularitet og robusthet for forsvarets behov.
- Sikre at utenlandskorridorene på norsk side har nødvendig regularitet og robusthet for forsvarets behov, med prioritet på E45 Alta–finsk grense, E8 Skibotn–finsk grense og E10

Bjørnfjell og Ofotbanen. Korridorene på norsk side må ses i sammenheng med TEN-T-korridorene i nabolandene, der E10 er hoved korridorer og E8 og E75 er sekundærkorridorer.

- Sikre at det også gjøres vurderinger sett i lys av utenlandskorridorer mot svensk side der RV 77 Graddis og E12 Mo i Rana vil kunne bli viktige ferdselsårer.
- Iverksette nødvendige tiltak for å sikre viktige lufthavner for alliert mottak, samt prioriterte industri- og fiskerihavner som mottakshavner.

Forsvarsforum Nord (FFN) understreker i tillegg behovet for rask oppfølging og finansiering av Forsvarets prioriterte tiltak for transportinfrastruktur, og legger til grunn at Forsvaret selv har best oversikt over hvilke strekninger som er kritiske for alliert mobilitet.

FFN mener at det må etableres flere strategiske, grensekryssende og multimodale korridorer i nord, i tråd med det felles administrative innspillet fra fylkeskommunene i nord til NNEO/NSPA.

FFN ser behovet for et formalisert samarbeidsorgan mellom Norge, Sverige og Finland – forankret både regionalt og nasjonalt – for å sikre koordinert planlegging og gjennomføring av grensekryssende transport- og beredskapstiltak.